

**DRŽAVNO SELEKCIJSKO TEKMOVANJE S PODROČJA
SLOVENŠČINE ZA CANKARJEVO PRIZNANJE
2023/2024**

NEVIDNI SVETОВI

1., 2. in 3. letnik – srednji poklicni programi

**Nejc Zaplotnik: *Pot*
Ivan Minatti: *Nekoga moraš imeti rad***

NAVODILA ZA PISANJE RAZLAGALNEGA SPISA

Čas pisanja: 90 minut

»Zdi se mi, da človek piše vse življenje eno samo pesem.«

(Ivan Minatti)

Preberite besedila v prilogah.

Besedilo 1

Ledene iglice nama bičajo lica, vse okrog naju se giblje. Nebo in gora, megla, sneg in skale, vse rohni, tuli in se zvija, narava je ponorela. Najboljši način za premagovanje najhujšega: prestaviti se v drug svet, ki je popolnoma drugačen od norišnice, v kateri si trenutno.

Doma je ura šest zjutraj in otroci se odpravljajo v vrtec ... Meni misli vedno uhajajo domov, kadar sem v gorah, kadar sem doma, pa mi uhajajo v gore. Delo, otroci in gore, to je največ, kar lahko doživim v življenju. Gore so le del, mnogo je še drugih lepih trenutkov. Če bi bil v alpinizmu profesionalizem, ne vem, kako bi bilo z menoj. V gorah ne prenesem obveznosti, razen tistih, ki jih narekuje tovarišstvo. Otroci so naju z Gulamom še bolj zblížali. Tudi on ima tri in denar, ki ga bo zaslužil na ekspediciji, bo namenjen za njihovo šolanje. Žena mu je že umrla. Na ekspediciji samih neoženjenih sva edino z Gulamom razumela, kaj naju večkrat ogrne v molk, kaj naju tako prekleto žene, da bi čim prej opravili na hribu in se vrnili domov. Postala sva iskrena prijatelja. Niso važna leta, ne izobrazba, ne narodnost in vera, važno je le veliko srce in navdušene iskre v očeh.

(Nejc Zaplotnik, 2017: *Pot*. Mladinska knjiga: Ljubljana. Str. 163.)

OBRNITE LIST.

Besedilo 2

Občudujem ljudi,
katerih življenje je mirna ravnina.
Prostrana, rodovitna žitna polja,
ki le kdaj pa kdaj rahlo vzvalovijo v vetru ...
Kajti moje življenje je kakor divja reka,
ki se nora zaganja v pravečno skalo
golega obupa!

Toda dolgi dnevi na konicah prstov
me učijo živeti na celi nogi.
Ko bom postal resničen mojster plesa po navpičnih
zidovih,
bom znal tudi:
hoditi po ravnih tleh!

(Nejc Zaplotnik, 2017: *Pot*. Mladinska knjiga:
Ljubljana. Str. 104–105.)

Besedilo 3

V mladih brezah tiha pomlad ...

V mladih brezah tiha pomlad,
v mladih brezah gnezdiijo sanje –
za vse tiste velike in male,
ki še verjejo vanje.

Za vse tiste, ki jim nemir v očeh
zasije ob prvem pomladnem cvetu,
za tiste, ki se srce razboli jim,
ko dež zašumi v marčnem vetru,

za vse, ki dolgo dolgo v večer
na oknu zamišljeni preslonijo
in sami ne vejo, kaj čakajo
in po čem hrepenijo.

O, v mladih brezah je tisoč sanj,
pomladi in zastrtih smehljajev,
kot v pravljicah Tisoč in ene noči
iz daljnih, prečudnih krajev.

O, v mladih brezah je tisoč življenj
za vse tiste, ki ne znajo živeti
in le mimo življenja gredo
kot slepci in zagrenjeni poeti.

(Ivan Minatti, 2013: *Nekoga moraš imeti
rad*. Ljubljana: Mladinska knjiga. Str. 30.)

S pomočjo priloženih besedil predstavite Zaplotnikov in Minattijev pogled na življenje. Osredotočite se na njune želje, vrednote in izzive. Se strinjate s trditvijo, da avtorja vidita v življenju tudi pozitivno?

Pojasnite, kako razumete naslov (*»Zdi se mi, da človek piše vse življenje eno samo pesem.«*) in svoje razmišljanje ponazorite s primeri iz besedil obeh avtorjev.

Predstavite tri značilnosti jezika ter pojasnite, kako so povezane s sporočilom. Presodite, v katerem besedilu je sporočilo za vas prepričljivejše, in svoje mnenje utemeljite.

Želimo Vam uspešno pisanje.